

**№5.28.1. ХЭМЖҮҮР, ХЭМЖИХ ХЭРЭГСЛИЙН
ХЭМЖЛИЙН НЭГДМЭЛ БАЙДЛЫГ ШАЛГАХ
ХЯНАЛТЫН ХУУДАС**

Хяналтын байгууллага:

Шалгуулагч этгээдийн нэр:

Объектийн нэр:

Регистрийн дугаар:

Хяналт шалгалт хийсэн огноо/...../.....

Шаардлага хангасан асуултын тоо:

Хууль сахин мөрдөлтийн хувь:

Шаардлага хангаагүй асуултын нийт
оноо:

Эрсдэл үүсэх магадлалын хувь

Эрсдэл үүсэх
магадлал

Б. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН АСУУЛТУУД, ҮНЭЛГЭЭ

№	Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, стандартын нэр, зүйл, заалт	Асуултууд	Батлагдсан оноо		Авсан оноо	
			Шаардлага хангасан	Шаардлага хангаагүй	Хяналт шалгалт	Гүйцэтгэлийн шалгалт
I. Хэсэг: Ерөнхий шаардлага			0	650	0	0
1	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1, 9.4 дэх заалт	Хэмжих хэрэгслийг загварын туршилтад хамруулж, хэмжил зүйн мэдээллийн улсын нэгдсэн санд бүртгүүлсэн.	0	30		
2	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.4 дэх заалт	Хэмжих хэрэгсэл нь загварыг баталсан хүчин төгөлдөр гэрчилгээтэй.	0	30		
3	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх заалт	Хэмжих хэрэгслийг үйлдвэрлэсэн, импортолсон, суурилуулсан, засварласны дараа, ашиглахын өмнө шалгалт баталгаажуулалтад хамруулсан.	0	50		
4	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.7 дахь заалт	Хэмжих хэрэгслийн баталгаажуулалтын гэрчилгээг үрэгдүүлээгүй, хуурамчаар үйлдээгүй.	0	30		
5		Хэмжих хэрэгсэл нь эвдрээгүй, буруу заалтгүй.	0	50		
6		Хэмжих хэрэгслийн улсын баталгаажуулалтын хүчинтэй хугацаа дуусаагүй.	0	30		
7		Хэмжих хэрэгслийн шалгалт баталгаажуулалтын лац тэмдэг хөндөгдөөгүй, арилаагүй.	0	50		
8	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь заалт	Хэмжих хэрэгсэл нь стандартын, хэмжил зүйн, техникийн болон ашиглалтын шаардлага хангасан.	0	50		
9	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь заалт	Хэмжих хэрэгсэл нь хэмжлийн үр дүнд нөлөөлөхөөс сэргийлсэн хийц, битүүмжлэлтэй.	0	30		

10	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.6 дахь заалт	Хэмжих хэрэгсэл нь холбогдох техникийн зохицуулалтад заасан тусгай шаардлагыг хангасан.	0	50		
11	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.5 дахь заалт	Хэмжих хэрэгсэл нь улсын баталгаажуулалтын гэрчилгээн дээрх хэмжил зүйн үзүүлэлттэй тохирсон	0	30		
12	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.8 дахь заалт	Баталгаажуулаагүй хэмжих хэрэгсэл худалдаагүй, ашиглаагүй.	0	30		
13	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1 дэх заалт	Чадавхиа үнэлүүлж, хэмжил зүйн мэдээллийн улсын нэгдсэн санд бүртгүүлсэн байгууллагаар хэмжих хэрэгслийг суурилуулах ажлыг гүйцэтгүүлсэн.	0	30		
14	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1, 4.2 дахь заалт	Олон улсын жин хэмжүүрийн Ерөнхий бага хурлаас тогтоосон олон улсын системийн хэмжлийн нэгж, Засгийн газраас тогтоосон бусад хэмжлийн нэгжийг хэрэглэсэн.	0	10		
15	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.3 дахь заалт	Хэмжлийн нэгжүүдийн нэр, тэмдэглэгээ, тэдгээрийг бичих хэрэглэх журмыг зөрчөөгүй.	0	20		
16	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.4 дэх заалт	Экспортод гаргаж байгаа бүтээгдэхүүний чанар, техникийн үзүүлэлтийг захиалагчийн хүсэлтээр өөр хэмжлийн нэгжээр илэрхийлсэн.	0	20		
17	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.2 дахь заалт	Хэмжил гүйцэтгэх байгууллага өөрийн үйл ажиллагаанд хэрэглэх хэмжил гүйцэтгэх аргачлалыг боловсруулж, батлуулсан.	0	10		
18	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх заалт	Хэмжлийг стандарт, аргачлалын дагуу гүйцэтгэсэн.	0	20		
19	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4 дэх заалт	Хэмжил зүйн мэдээллийн улсын нэгдсэн санд бүртгэгдсэн, баталгаажуулалтад хамрагдсан хэмжих хэрэгслийг ашиглан хэмжил гүйцэтгэсэн.	0	30		
20	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1 дэх заалт	Хэмжих хэрэгслийг үйлдвэрлэх, импортлох, суурилуулах, засварлах үйл ажиллагаа эрхэлж буй байгууллага нь чадавхиа үнэлүүлж, хэмжил зүйн мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгүүлсэн.	0	50		
II. Хэсэг: Иргэн, хуулийн этгээдийн хэмжил зүйн үйл ажиллагаа, хэмжил зүйн дотоод хяналт			0	360	0	0
21	Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх заалт	Эрх бүхий этгээд баталсан дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журамтай, журам хэмжүүр, хэмжих хэрэгслийн хэмжлийн нэгдмэл байдалд тавих хяналтыг тусгасан.	0	30		
22	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.1 дэх заалтууд.	Хэмжил зүйн ажлыг тодорхой нэгж, албан тушаалтанд хариуцуулсан, эсхүл хэмжил зүйн албыг ажиллуулсан;	0	20		

23	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.2 дахь заалт.	Хэмжлийн шаардагдах нарийвчлал, хязгаарт тохирсон хэмжих хэрэгслийг ашигласан.	0	20		
24	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.3 дахь заалт	Хэмжил зүйн мэдээллийн улсын нэгдсэн санд бүртгүүлсэн хэмжих хэрэгслийг хэрэглэсэн, үйлдвэрлэсэн, импортолсон, суурилуулсан, засварласан.	0	30		
25	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.4 дэх заалт	Байгалийн нөөцийн олборлолт, ашиглалт, худалдаа, үйлчилгээний тооцоог шалгалт баталгаажуулалтад хамрагдсан хэмжих хэрэгслээр гүйцэтгэсэн.	0	50		
26	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.6 дахь заалт	Гүйцэтгэсэн хэмжлийн үр дүнгийн үнэн зөв байдлыг хариуцдаг.	0	30		
27	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.9 дэх заалт	Хэмжих хэрэгслийн шалгалт тохируулга, шалгалт баталгаажуулалт болон бусад ажил, үйлчилгээний зардлыг бүрэн хариуцдаг.	0	30		
28	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2.1 дэх заалт	Хэмжих хэрэгслийг загварын туршилт, шалгалт баталгаажуулалтад хугацаанд нь бүрэн хамруулж байгаа эсэхэд хяналт тавьдаг.	0	20		
29	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2.2 дахь заалт.	Өөрийн хэмжих хэрэгслийг шалгалт тохируулгад бүрэн хамруулдаг.	0	30		
30	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2.3 дахь заалт.	Өмнө нь хийсэн хяналт шалгалтаар илэрсэн илэрсэн “Хэмжил зүйн тухай” хууль, холбогдох дүрэм журмын зөрчлийг бүрэн арилгасан.	0	50		
31	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2.3 дахь заалт.	Хэмжих хэрэгслийн техникийн бэлэн байдал, ашиглалтад болон хэмжил гүйцэтгэх аргачлал, хэмжлийн шаардагдах нарийвчлал, хэмжил зүйн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг.	0	50		
III. Хэсэг: Согтууруулах ундааны үйлдвэрийн хэмжих хэрэгсэлд тавих шаардлага			0	90	0	0
32	“Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай” хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2 дахь заалт	Согтууруулах ундааны үйлдвэрлэлийн шугамын оролт, гаралтыг тоолууржуулсан зориулалтын төхөөрөмжтэй.	0	30		
33	Засгийн газрын 2008 оны 159 дүгээр тогтоол “Согууруулах ундааны үйлдвэрлэлийн техникийн зохицуулалт” MNTR 1:2008-ын 3.2.1.1 дэх заалт	Улаан буудайн зарцуулалтад тавих санах ой бүхий автомат жинтэй	0	10		
34	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2.3 дахь заалт.	Архи, спиртийн тоолуур дахь хатуулаг /рН/, химийн лабораторийн спиртомерийн хатуулгын заалттай тохирсон: $Q_{\text{тоолуур}} = \dots\dots\dots\%$ $Q_{\text{лаборатори}} = \dots\dots\dots\%$ $\Delta q = \dots\dots\dots\%$	0	50		
IV. Хэсэг: Газрын тос, газрын тосны бүтээгдэхүүн хадгалах, тээвэрлэх, түгээлтэд ашиглах хэмжих хэрэгсэлд тавих			0	170	0	0

35	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх заалт	Вагонцистерн бүр улсын баталгаажуулалтад хамрагдсан	0	50		
36		Автоцистерний торх бүрийг улсын баталгаажуулалтад хамруулсан.	0	50		
37	“Цилиндр, хэвтээ ган нөөцлөх сав” MNS 5309:2003 стандартын 6.1, 11.5 дахь заалтууд	Цилиндр, хэвтээ ган нөөцлөх сав тус бүрийг эрх бүхий байгууллагаар батлуулсан онооллын хүснэгттэй	0	20		
38	“Босоо ган нөөцлөх сав” MNS 5309:2003 стандартын 6.1, 11.5 дахь заалтууд	Босоо ган нөөцлөх сав тус бүрийг эрх бүхий байгууллагаар батлуулсан онооллын хүснэгттэй	0	20		
39	“Хэмжил зүйн тухай” хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.7 дахь заалт	Хэвтээ, босоо ган нөөцлөх савны эрх бүхий байгууллагаар батлуулсан онооллын хүснэгтийн хүчинтэй хугацаа дуусаагүй.	0	30		
<i>V. Хэсэг: Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, усны хэрэглээнд ашиглах хэмжих хэрэгсэлд тавих шаардлага</i>			0	340	0	0
40	Монгол Улсын Засгийн газрын 1995 оны “Хэрэглэгчдэд түгээх эрчим хүч, усыг тоолуураар хэмжих тооцох тухай” 67 дугаар тогтоолын 2 дахь заалт	Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, усны хэрэглээг бүрэн тоолууржуулсан	0	30		
41	Монгол Улсын Засгийн газрын 1995 оны “Хэрэглэгчдэд түгээх эрчим хүч, усыг тоолуураар хэмжих тооцох тухай” 67 дугаар тогтоолын 2 дахь заалт	Дулааны эрчим хүч, ус дамжуулж байгаа системд ерөнхий тоолуур тавьж эрчим хүч, усаар хангагчийн болон орон сууцны байгууллагын хоорондын тооцоог тоолуураар хийсэн	0	30		
42	Дулааны тоолуур, Суурилуулалт, ашиглалтанд оруулах, ажиллагааг хянах, техникийн үйлчилгээний ерөнхий шаардлага” MNS 6241:2011 стандартын 4.2.2 дахь хэсэг	Дулааны тоолуур суурилуулсан орчны даралт, температур, чийглэг, зай талбай зэрэг үзүүлэлтүүд нь стандартад заасан нөхцөл шаардлагыг хангасан.	0	30		
43	Дулааны тоолуур. Суурилуулалт, ашиглалтанд оруулах, ажиллагааг хянах, техникийн үйлчилгээний ерөнхий шаардлага” MNS 6241:2011 стандартын 4.2.3 дахь хэсэг	Дулааны тоолуурын тооцоолуурыг дулааны хэлхээний усны температураас хамааруулан түүний заалтыг авах боломжтой зөв байрлалд, хөдөлгөөнгүй бат бэх суурилуулсан.	0	20		
44	Дулааны тоолуур. Суурилуулалт, ашиглалтанд оруулах, ажиллагааг хянах, техникийн үйлчилгээний ерөнхий шаардлага” MNS 6241:2011 стандартын 4.2.4 дэх хэсэг	Зарцуулалтын хувиргагчийн холболт, суурилуулалтыг стандартад заасны дагуу зөв хийж гүйцэтгэсэн.	0	20		

45	Дулааны тоолуур. Суурилуулалт, ашиглалтанд оруулах, ажиллагааг хянах, техникийн үйлчилгээний ерөнхий шаардлага" MNS 6241:2011 стандартын 4.2.1.5, 4.2.1.6, 4.2.1.7 дахь заалтууд	Тооцоолуурт холбогдох температур, зарцуулалтын хувиргагчийн дохионы утсууд нь ямар нэгэн залгаас, шалбархайгүй, үргэлжилсэн нэг бүхэл хэсэг байх шаардлагыг хангасан, бусад тэжээлийн утастай огтлолцоогүй, хөндлөнгийн нөлөөлөл, үйлчлэлд орох болон гэмтэхээс хамгаалагдсан.	0	30		
46	"Дулааны тоолуур. Суурилуулалт, ашиглалтад оруулах, ажиллагааг хянах, техникийн үйлчилгээний ерөнхий шаардлага" MNS 6241:2011 стандартын 4.2.5 дахь хэсэг	Температурын хувиргагчийг зөв байрлалд суурилуулж, лацдаж битүүмжилсэн.	0	30		
47	Дулааны тоолуур. Суурилуулалт, ашиглалтанд оруулах, ажиллагааг хянах, техникийн үйлчилгээний ерөнхий шаардлага" MNS 6241:2011 стандартын 4.2.4.4 дахь заалт	Зарцуулалтын хувиргагчийн өмнө зарцуулалт хувиргагчийн диаметр DN /15-20/ бол 5DN, DN /25-80/ бол 8 DN, DN /100-аас дээш бол/ 10 DN, зарцуулалт хувиргагчийн дараа DN /15-20/ бол заагаагүй, DN/20-80/ бол 3DN, DN 100-аас дээш бол/ 5DN хэмжээ бүхий урттай шулуун хоолой гаргасан.	0	30		
48	"Дулааны тоолуур. Суурилуулалт, ашиглалтад оруулах, ажиллагааг хянах, техникийн үйлчилгээний ерөнхий шаардлага" MNS 6241:2011 стандартын 4.2.4.10 дахь заалт	Зарцуулалтын хувиргагч дээрх даралтын уналтыг аль болох бага байхаар тооцож, шугам хоолойг нарийсган зарцуулалт хувиргагчийг суурилуулсан.	0	20		
49	"Битүү шугам хоолой дахь усны зарцуулалтын хэмжил.Ундны хүйтэн ба халуун усны тоолуур.2-р хэсэг. Суурилуулахад тавих шаардлага" ISO 4064-2012 стандартын 6.1.1 дэх заалт	Бүх төрлийн нэг болон хэд хэдэн бүлэг усны тоолуурыг тэдгээрийн заалтуудыг унших, суурилуулах, засварлах, буцааж авах боломжтой зай талбай, гэрэлтүүлэгтэй орчинд суурилуулсан.	0	10		
50	"Битүү шугам хоолой дахь усны зарцуулалтын хэмжил.Ундны хүйтэн ба халуун усны тоолуур.2-р хэсэг. Суурилуулахад тавих шаардлага" ISO 4064-2 стандартын6.1.1, 6.2.2, 6.2.4,6.2.5, 6.2.6, 6.2.8 дахь заалтууд	Усны тоолуурыг гаднах орчны цохилт, чичирхийлэл, ус ба агаарын хэт их, бага температураас гэмтэх болон гаднах орчны зэврэлтээс хамгаалсан, худагт байрлуулсан бол бохирдлоос хамгаалсан, усны тоолуур, түүний нэмэлт төхөөрөмжийг газар эсвэл шалнаас хангалттай өндөрт угсарсан, худаг нь үер, борооны уснаас хамгаалагдсан..	0	10		
51	"Битүү шугам хоолой дахь усны зарцуулалтын хэмжил.Ундны хүйтэн ба халуун усны тоолуур.2-р хэсэг. Суурилуулахад тавих шаардлага" ISO 4064-2 стандартын 7.3.3 дахь	Усны тоолууртай ижил диаметртэй шугам хоолойд тоолуурын өмнө 10D, дараа 5D урттай шулуун хоолойтой байхаар суурилуулсан.	0	30		

52	"Битүү шугам хоолой дахь усны зарцуулалтын хэмжил.Ундны хүйтэн ба халуун усны тоолуур.2-р хэсэг. Суурилуулахад тавих шаардлага" ISO 4064-2012 стандартын 8.4.4 дэх заалт	DN40-өөс дээш диаметртэй усны тоолуурт 1 м орчин, харин түүний тоног төхөөрөмжинд 700 мм орчим чөлөөтэй орон зайтай байхаар суурилуулсан.	0	10		
53	"Битүү шугам хоолой дахь усны зарцуулалтын хэмжил.Ундны хүйтэн ба халуун усны тоолуур.2-р хэсэг. Суурилуулахад тавих шаардлага" ISO 4064-2 стандартын 6.3 дахь заалт	Усны тоолуурын оролтод эсвэл түүний өмнөх хоолойд хог шүүгчийг суурилуулсан	0	20		
54	Байгаль орчин ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 тушаал "Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам"-ын 2.2.1 дэх заалт	Газрын доорх ус ашигладаг бол ус авах цэг, цооног, худаг, ус дамжуулах шугамын оролт тус бүр дээр усны тоолуур суурилуулсан	0	20		
VI. Хэсэг: Статик хэмжлийн жинд тавих шаардлага			0	70	0	0
55	"Статик хэмжлийн жин. Шалгах арга хэрэгсэл" MNS 5311:2003 стандартын 5.2.11 дахь заалт	Ачаа хүлээн авах тавцан дээр ачаатай автомашиныг 2 талаас нь тус бүр 10 удаа оруулахад жингийн заалт өөрчлөгдөөгүй	0	5		
56	"Статик хэмжлийн жин. Шалгах арга хэрэгсэл" MNS 5311:2003 стандартын 5.3.3 дахь заалт	Ачаатай болон ачаалалгүй үед жингийн заалт тогтмол байсан	0	5		
57	"Статик хэмжлийн жин. Шалгах арга хэрэгсэл" MNS 5311:2003 стандартын 5.3.4 дэх заалт	Хэмжлийн хамгийн бага болон хамгийн их жинлэх хязгаар /даац/-ыг оруулан 3-аас доошгүй цэгт мэдрэх чадварыг шалгахад мэдэрч байсан	0	20		
58	"Статик хэмжлийн жин. Шалгах арга хэрэгсэл" MNS 5311:2003 стандартын 5.3.5 дахь заалт	Ачаа хүлээн авах тавцан дээр жингийн хамгийн их жинлэх хязгаар /даац/-ын 20%-тай тэнцэх эталон туухайг ачааллын элемент /мэдрэгч/ 3-аас доошгүй цэгт шилжүүлэн ачаалж шалгахад жингийн заалт өөрчлөгдөөгүй	0	20		
59	"Статик хэмжлийн жин. Шалгах арга хэрэгсэл" MNS 5311:2003 стандартын 5.3.6 дахь заалт	Статик хэмжлийн жингийн хамгийн их жинлэх хязгаарын 25%-иас багагүй масстай эталон туухайтай	0	20		
VII. Хэсэг: Динамик хэмжлийн жинд тавих шаардлага			0	35	0	0
60	"Автомат вагон жин" MNS OIML R 106:2002 стандартын 2.2.1 дэх заалт	Хөдөлгөөнтэй үеийн жинлэлтийн хамгийн их зөвшөөрөгдөх алдаа нь тухайн жингийн нарийвчлалаас хамаарсан: 0.2 анги:±0.2%, 0.5 анги:±0.5%, 1 анги:±1.0%, 2 анги:±2%	0	5		

